

Kokkuvõte keskkonnaministri määrus nr 10 esitatud muudatusettepanekute arutelust

Aeg: 17. veebruar 2022 kell 13.00 -15.00 Teamsi vahendusel.

Osalejad: Meelis Seedre, Maret Parv (KeM), Olav Etverk, Eda Tetlov (KeA), Richard Tomingas (Eesti Metsataimetootjate Liit), Jaanus Aun, Arpo Kullerkupp (Eesti Erametsaliit), Tarmo Lees, Priit Põllumäe (Keskühistu Eramets), Gunnar Reinapu, Allar Luik, Önneli Matt, Piia Kiivramees (KIK), Tanel Vaasma, Tiit Vaasma (Systemseparation Ltd), Lehar Lindre.

Taust

Eesti Metsataimetootjate Liit ja Eesti Erametsaliit (EEML) on teinud ettepanekuid keskkonnaministri 01.07.2016.a. määruse nr 20 „[Erametsanduse toetuse andmise alused, taotluse kohta esitatavad nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord, taotluse hindamise alused ning toetuse tagasinõudmise kord](#)“ muutmiseks (edaspidi toetuse määrus).

1) EMTTL on teinud ettepaneku muuta määrust selliselt, et metsa uuendamisel ja maade uusmetsastamisel kasutatav algmaterjal ja kultiveerimismaterjal pärineb Eesti Vabariigist ning kultiveerimismaterjali tootmine on toimunud ainult Eestis.

2) EEMLi ettepanek puudutas Ettepanek on vaadata üle metsaühistute 400 liikme piirmääraga seotud regulatsioon ja selle jõustumine. Seoses sellega tuleks üle vaadata ka ühistaotlemise põhimõtted.

Arutelu

Eesti Metsataimetootjate Liidu (EMTTL) ettepaneku arutelu.

EMTTL esitas esmalt oma ettepaneku keskkonnaministri 01.07.2016.a. määruse nr 20 „[Metsa uuendamisel kasutada lubatud kultiveerimismaterjali algmaterjali päritolu, kultiveerimismaterjali tarnimise ja turustamise nõuded](#)“ muutmiseks. Kuna kultiveerimismaterjali, mis kasvatatakse väljaspool Eestist algmaterjali päritolu on Eesti Vabariik ja sellise materjali kasutamine on Eesti metsa uuendamisel lubatud kasutada, siis turukitsenduste seadmine, kui sobimatu materjali osas oleks sellisele materjalile keeruline.

Varasema arutelu tulemusena on alternatiiv muuta siseriikliku toetuse määrust (keskkonnaministri 14.04.2014 a. määrus nr 10) selliselt, et toetatud oleks Eesti puukoolide toodang.

Selle tulemusena siis kitsendatakse toetuse andmise tingimusi ja see tähendaks, et määruse § 9, mis puudutab metsa uuendamise toetust, tuleks sätestada tingimused kuidas toetus jõuaks neile erametsaomanikele, kes siis metsa uuendamiseks kasutavad üksnes Eestis toodetud taimi.

L. Lindre soovis teada, miks viibib koosolekul välismaine ettevõtte Systemseparation Ltd.

M. Parv selgitab, et koosoleku kutses oli lubatud arutelule kaasata ka neid, kellele esimene kutse ei jõudnud.

J. Aun: EEMLi juhatus arutas seda teemat ja vaatamata sellele, et me hindame kodumaiseid taimi, me siiski selliste piirangute seadmist ei poolda. Riik on toetanud siiani nii metsa uuendamist, kui ühistute tegevust, et need taimed koordineeritult metsaomanikele jõuaks ja metsa uuendataks. Lisaks on ka ÜPP strateegiakavas kavandatud toetusmeede taimetootjatele. Pigem aidata tootjaid otsetoetustega kui selliseid piiranguid hakata looma.

Toetuse andmisel vahe tegemist sisse toodu taime ja Eestis kasvatatud taime vahel me ei toeta.

M. Parv: juhin tähelepanu, et turgu me kitsendaksime siis, kui me seda väljaspool Eestit kasvatatud Eesti päritolku taime kasutada ei lubaks. Aga antud juhul kasutamist ei piirata.

J. Aun: see seab turul eeliseisu selle taime, millele toetus laieneb.

M. Parv: see ongi olnud ettepaneku tegija soov.

P. Põllumäe: üldise kommentaarina markeeriks, et kaasa pandud ettepanekus roheleppe raamistikuga seotud taime vajaduse suurenemine ja kliimaneutraalsuse nõuete täitmiseks me peame metsakasvatusele tähelepanu pöörama see on igati õige. Uusmetsastamine selle määru raames ei puutu üldse teemasse.

Viide, et Keskkonnaamet ei saa väljaspool Eestit toodangu kvaliteeti kontrollida, siis taimetervise nõuded toimivad Euroopas samade põhimõtete alusel ja seda, et üldse ei kontrollita, ilmselt ei saa väita.

Keskühistu praktiline vaade on see, et järjest rohkem on tunda seda, et soovitakse teatud tüüpi materjali. Nõudlus on suurtele taimedele ja avatud taimede suunas ja teatud taimede saamisel me jääme hätta, kuna taimi saada ei ole.

Toetuse meetme eesmärk on tagada metsa uuendamine ja meie mure on, et sellisel muudatusel on vastupidine mõju. Toetusmeetme mõju on olnud ajas ikkagi kasvav.

Eestisse tuuakse sisse taimi u 4-5 miljoni vahel. Tõenäoliselt selline otsus mõjutab ca 200-300 metsaomanikku aastas. See ettepanek on ülla eesmärgiga, kuid kuna toetuse eesmärk on metsa uuenemine ja ei saa sellisel kujul seda ettepanekut toetada. Ka KIKi vahenditest on taimetootmist toetatud erinevatel aegadel.

M. Parv: Kas etteheide on siis see, et meil ei ole seda taime saada mida tegelikult metsaomanikud soovivad.

P. Põllumäe: teatud taimede osas on selge puudujääk, valdavalt avajuursete taimede osas - kask, kuusk.

E. Tetlov: suurt puudujääki ei ole näha ja eriti kuuse osas on see ülejääk kasvav. Küsimus on pigem kvaliteedis.

P. Põllumäe: täpsustab et poti kuuse osas on see nii jah ja omanikud on läinud teadlikumaks kvaliteedi osas.

E. Tetlov: metsaomanik tahab suurt ilusat kvaliteetset taime ja paljud küsivad kodumaist taime.

T. Lees: meie valikus on nii Eestis kasvatatud taimed, kui ka mujal kasvatatud taimed. Nõudlus on aasta aastalt kasvanud ja avajuurse kase kahe aastast taime ei ole saada, musta lepa kahe aastast taime ei ole saada. Männi istikuid 1+1 ei ole turul ja nelja aastase kuuse 40-55 cm pikkuseid taimi ei ole saada.

Kuna kuuse lankidele soovitakse kaske istutada, siis uurin et kas peaks 30-45 cm kase või võimalusel ikkagi 70-80 cm kasetaimi istutama?

R. Tomingas: sõltub sellest millest me lähtuda tahame.

T. Lees: siin tekib see olukord, et metsaomaniku suunatakse ostma kehvemat taime.

R. Tomingas: see tähendab, et suunatakse ostma väljaspool Eestit kasvatatud taime.

T. Lees: sellist ettepaneku nagu EMTTL on teinud KÜ Eramets ei toeta.

R. Tomingas: Eesti metsataime tootjaid ei lasta suurte ühistute poolt üldse löögile. Hea näide on eelmisest aastast kui pakkumine küsiti üksnes ForestPlanterilt ja lõpuks valiti ikkagi kallim Saksamaal kasvatatud taim, mis oli toojaga juba varasemalt kokku lepitud.

Võimalust pakkuda Eestis toodetud taime ei jäänudki Eesti tootjale. Mida meie tahame, on see, et Eesti tootjaid toetada ja seda on võimalik teha ka nii, et toetatakse metsa uuendamisel Eestis kasvatatud taime. Miks seda siis takistada, kui EMTTL ei saa takistada välismaalt taimede sissetoomist ja nende kasutamist. Ärme loome siis vastastiku takistusi, sellisel juhul oleks ka Eesti tootjatel rohkem võimalusi.

P. Põllumäe: meie saame öelda, et tänaseks teeme meie koostööd umbes viiendiku Eesti taimetootjatega. Viimased paar aastat on see number jäänud 10-20 vahele.

See muudatus on keeruline seetõttu, et ta seab iga-aastaselt paarsada metsaomanikku oluliselt keerulisemasse positsiooni metsa uuendamisega u 1000 hektaril. Kas me tahame niimoodi soodustada kodumaise taimekasvatuse arendamist.

R. Tomingas: kuidas sa saad öelda, et 1000ndel hektaril.

P. Põllumäe: me teame, et sisse tuuakse 4-5 miljonit taime aastas. Kui jagada see läbi keskmise hektaril kasutatava algtihedusega so 2000 taimega saame teada kui palju hektareid on mõjutatud. Need metsaomanikud peavad tegema teisi valikuid. Kas me tahame taimetootmist arendada, pannes neid metsaomanikke kehvemasse olukorda või toetame investeringuid.

R. Tomingas kokkuvõtvalt sain mina eelkõneleja jutust aru, et kui selline muudatus võetakse vastu, siis lõigatakse turult välja tuhandeid hektareid ja sadu inimesi, kuna nad peavad tegema teisi valikuid kuna nad ei taha osta Eestis toodetud taimi.

P. Põllumäe: need inimesed peavad siis hakkama mõtlema, kust nad selle taime hangivad. Kas ta peab võtma avajuurse asemel potitaime.

R. Tomingas: kuidas see välistab selle, et Eestis ei ole saada seda taime mida omanik soovib?

P. Põllumäe: Eestis ei ole avajuurset taime sellises mahus olemas ja sellises kvaliteedis.

R. Tomingas: sul oli ka väide et sellist kvaliteeti ei ole?

P. Põllumäe: täpsustan, et kvaliteedi all mõtlen taime suurust. Järjest rohkem tahetakse avajuurset ja järjest vähem potitaime. See on olnud viimase 5-6 a üldine trend.

R. Tomingas: see on EMTTL jaoks uus trend.

Ma täiendan, seda osa, et väide oli ka, et välismaal on olemas samad standardid. Eelmine kord me käisime selle teema läbi ja saime teada, et sealt ei tule Keskkonnaametile teatisi nii nagu haldusabi andmise määrus liikmesriike seda tegema kohustab. Vähemalt sellelt liidumaalt ei tule. Miks siis peaks metsaomanikel laskma istutada sellist taime, mille osas ei ole 100% kindlust, milliseid seemneid kasutati, mis tootmistsükli kasutati, kas taimed on vahepeal kannatada saanud või mitte. Keskkonnaamet ei ole saanud seda kontrollida. Miks siis peaks seda süsteemi usaldama. Meil puudub selles osas täna kindlus ja arusaam, kui need asjad kõrvuti panna – eesti puukoolide protsessi saab kontrollida ja on kelle käest küsida, kui midagi on valesti läinud.

T. Lees: R. Tominga väide, et ühistud ei lase kodumaiseid tootjaid ligi on ülepaisutatud. Läänud aastal oli kodumaiseid tootjaid meil 18. ca 2/3 osteti eesti tootjatelt.

R. Tomingas: too välja kui palju taimi osteti ja kui palu neist toetati.

T. Lees: seda ei ole teada, palju nendele toetust küsiti. Ministeeriumil tuleks teha tööd, et mis see muudatuse mõju on ja palju toetust on küsitud.

R. Tomingas: aga siis ongi ju hea kui 2/3 olid Eesti tootjate taimed st mõju on väike.

G. Reinapu tõi välja, et hinnanguliselt saab öelda, et 2021 aastal 1,2 miljonile sisse toodud taimele küsiti toetust. Kokku sai siis toetust 4,15 mln taime.

A. Luik: kõik taimed mis ostetakse toetust ei saa. Hinnanguliselt saab toetust 1/4 aladest, mis istutatakse. 2021 istutati erametsa ca 16,6 mln taime, sellest 4,8 mln oli toodud väljastpoolt Eestit ja kui kasutada seda loogikat, et ¼ taimedest toodi sisse, siis võiks järeldada, et 1,2 mln oli see osa mida sisse toodud taimedest toetati. Täpselt seda, kuipalju ühte või teist taime toetati öelda ei saa. Näiteks kui omanik uuendab 5 ha, siis toetust saab ta suurusjärgus ainult 2 ha jaoks. Ja kui ta istutab kahte erinevat taime, siis on see puht juhuslik, kumb taim toetuse saab. Senini on olnud eesmärk metsaomanike jaoks kulusid natuke väiksemaks teha ja seeläbi aidata kaasa metsa uuendamisele.

E. Tetlov: kui eelmisel aastal läks erametsa suurusjärk 17,6 mln taime, siis 4,3 mln sellest oli sisse toodud ehk ca 24%.

R. Tomingas: statistiliselt ongi üle 75% taimedest Eestis toodetud ja ka toetus läheb siis Eesti taimedele ja nii see võiks jätkuda. Kui välismaa taimed on niipalju paremad siis nad müüvad

ju iseenda eest ja siin pole valet suunda, kui puukoole on toetatud, siis miks ei võiks jätkata seda eesmärki ja toetata ka kaudselt Eestis toodetud taimi.

Kui me lähtume sellest, et ühel osapoolel on eesmärk oma äritegevust toetada ja tuua väljastpoolt Eestit taimi sisse, siis tehtagu seda, aga mitte Eesti maksumaksja rahaga. Tehtagu seda teistmoodi.

T. Vaas: Eesti maksumaksjana toetame ka meie mõistlikku proteksionismi Eesti tootja huvides. Antud toetuse muudatused on metsaomaniku arvelt, mis kitsendavad tema huvisid ja valikuvõimalusi. Ärme kahjusta valikuvõimalusi ja töötame igaüks oma segmendis ja jätame valikuvõimaluse ka sellele inimesele, kes selle taimi ka metsa istutab. Siin kvaliteet ja hinnakujundus räägivad enda eest ning ärgem looge tehisklikke konkurentsieeliseid kellegi arvelt.

R. Tomingas: läbipaistvuse huvides tuleks kõik sellised hanked vähempakkumise korras läbi viia nt elektroonselt, siis tuleb välja see kas päris konkurentsi tingimustes ka suudetakse kaupa pakkuda.

O. Etverk: olen päri, et las turg paneb asjad paika ja metsaomanikul on valida millist taimi ta valib ja meie ei peaks ette ütleva kelle ja kuidas hanget peab läbi viima. Ma isiklikult sellisel kujul määruse muudatust ei poolda. Toetus on tegevuse toetus ja taim on abivahend selle saavutamiseks ja me maksame toetust hektari kohta mitte taimi kohta.

M. Parv: kõik arvamused on ära kuulatud, see kuidas me edasi läheme, anname teada. Teen tänase kohtumise kohta kokkuvõtte ja saadan Teile, eks paistab, kas edasise kohtumisi on tarvis või mitte.

Eesti Erametsaliidu ettepaneku arutelu

J. Aun tutvustab EEMLi esitatud ettepanekut.

Alates 1.01.2024 peab metsaühistul, kes küsib toetust oma liikmetele kuuluva metsamaa kohta, olema taotluse esitamise kuule eelneva kuu esimese päeva seisuga vähemalt 400 liiget. Hetkel on selleks piiriks 200 liiget.

Seega alates 1.01.2024 ei saa metsaühistu toetust ega metsakasvatustoetusi taotleda ühistud, kel liikmeid alla 400.

Samas tuleb tõdeda, et ühistute liikmete arv on järjepidevalt kasvamas. Need, kel enne oli liikmeid kahesaja kandis on nüüd jõudnud napilt-napilt kolmesajasele tasemele. Edasimineku on, aga mitte piisav. Aastaga sadakond liiget siiski juurde võtta ei suudeta. Kas see võiks olla kompromiss, et 400 liikme nõuet ei tühistataks, aga annaks ühistutele veel näiteks kaks lisa-aastat? Nii liiguksime üldisema eesmärgi suunas – rohkem metsaomanikke ühistutesse – aga säitaks eesmärgi saavutamise reaalsusega kooskõlla? Näib, et aastaks 2024 400 liiget väiksema liikmete arvuga ühistutesse tahta saades sai oldud natuke liiga optimistlikud.

Seega taotleme kaheaastast nõude pikendamist.

A. Luik: Olen analüüsinud metsaühistute liikmete osa. (vt fail)

Ühistute liikmete arvu
muutus.docx

Tabelli all osas on 7 ühitud kes on juba tänaseks saanud üle 400 liikme.

Küsimus on 11-s ühistus, kes on 200-400 liikme vahemikus ja st, et tulevikus nad enam ei hakka toetust saama. Tegin prognoosi viimase 3 aasta liikmete kasvu pealt ja vaatasin millal nad saaksid 400 liiget täis. Sellise tempoga saab aastaks 2026 üks ühitu 400 liikme piiri täis. Paar

saavad lähemale. Selleks peaks toimuma mingi muudatus, et nad hakkaksid hoogsamalt kasvama. Kui muud tingimused ei muutu, siis on küsimus, et kas nende liikmete arv kasvab või mis peab tegema et kasvaks. Küsimus on, et kas sellel kahel aastal on mõtet?

M. Parv: ehk kui kaks aastat edasi lükata, siis teoreetiliselt tuleks juurde paar ühistut?

G. Reinapu: kui ühistud sarnase käitumisega edasi tegutsevad on Allari arvutused tõele üsna lähedal. Mõistan olukorda, kuid kahe aasta juurde andmist ei poolda. Tabel näitas, et see kelle on soov areneda on seda teinud.

Need asjad, millest me siin räägime on iseenesest pikalt teada olnud ja on antud aega arenguks.

A. Kullerkupp: suurem murekoht on see, et järgmise aasta künnisega muud toetused kaovad nende ühistute käeulatusest ära ja seal on kannatajaks metsaomanikud. Sellega võetakse toetuse saamise võimalus nendelt omanikelt ära.

G. Reinapu: aja jooksul on see piiri kogu aeg edasi lükatud ja siis inimesed liiguvadki suurematesse ühistutesse.

J. Aun: osa metsaühistuid ei jõua ka järgmise 5 aasta jooksul sinna. Nendele metsaühistutele, kes tabelis oli üle 300 liikmega, neile võiks and võimaluse kasvada. Aastaid tagasi 200 liikme kokku saamine oli natuke kergem, kuid 400 liikme kokku saamine on olnud ühistutele natuke raskem. Saarte poolt seda mure kurtmist tulebki.

A. Kullerkupp: kas vaatasite ka kui palju metsaomanike see puudutab?

A. Luik: 11 ühistu alla kuulub hetkel 3216 metsaomanikku.

T. Lees: oluline on vaadata ka metsaomanikke, keda see teenus puudutab.

M. Parv: siis me oleks pidanud valima 10 a tagasi metsaomanike otse toetamise suuna, mitte metsaühistute arendamise.

P. Põllumäe: meil on ühistutele suunatud toetus, mis kannab eesmärki, et ühistud areneksid ja siis on toetusmeedet, mis on seotud metsaomanikega. Tervikuna peab vaatama et, süsteem liiguks edasi, mitte et ühe suunda surudes jääb teine suund maha.

G. Reinapu: olen päri, et aasta võib edasi lükata, teha teavitust, et selline asi ikkagi tuleb. Aga olen veendunud, et mõju on varem või hiljem sarnane. Sisu osa me olema sama meelt.

A. Luik need 11 ühistut asuvad laiali üle Eestit ja konkureerivad suuremate ühistutega ja ma kardan, et neil on raske seda eesmärki saavutada kuna võitlus käib nende metsaomanike pärast kes ei ole veel liitunud. Aktiivne metsaomanik otsib suure ja tugeva metsaühistu. Kas me peaksime toetama ka muid tegevusi peale teavituse. Näiteks, kas peaksime toetama liitumist või abi liitumisprotsessi läbi viimisel.

T. Lees: juriidilise poole pealt oleks ilmselt tuge vaja. Liitumisotsuse peavad ise ikkagi tegema.

A. Kullerkupp: Allari mõttel on iva sees, et polegi toetust vaja vaid nõustamist. Näiteks, kui liigutame tähtaega aasta edasi, siis juba praegu saame hakata tegelema nende ühistutega, kes soovivad kasvada või aidata neil liituda.

J. Aun: olles ühistutega rääkinud peetakse ühinemisprotsessi keeruliseks ja õiguslikku abi võiks olla see, mida neil vaja on.

M. Seedre: peaks ikkagi arvestama, et saare elanikud ei jääks hammasrataste vahele.

A. Luik: Saaremaa täidab nõuded ära. Võrdlesin ka kui palju metsaomanikke on, ja Hiiumaa metsaomanike arv ei ole väiksem kui teistes maakondades.

G. Reinapu: saartel tuleb kaasa see probleem, et metsamajandamine on teistel tingimustel ja metsa kvaliteet on ka kehvem ja ilmselt tulukus on madalam ja see ei soosi metsaga tegelemist.

M. Parv: ma ise kahte aastat pikendamist ei toeta. Esmalt anti ülemineku ajaks kolm aastat ja kui me nüüd veel 2 aastat pikendame, siis on kokku juba 5 aastat. Kas võiks teha nii, et pikendame aasta ja kommuniqueerime seda ja siis vaatame edasi?

M. Seedre: Hiiumaa võiks ikkagi saada erisuse, et saaks mõistlikult toimetada.

J. Aun: Hiiumaal on valmisolek tegeleda liikmetega, aga kasv on visa olnud. Aastaga 400 kindlasti kätte ei saa. Muude metsaühistute laienemine Hiiumaale ei ole olnud reaalne. Ja keegi teenust sinna tegema ei tule.

Võib-olla see lisaaja andmine ongi Hiiumaale piisav ja tähtaja edasi liigutamine on lihtsam, kui saarelise erandi tegemine.

Leiti, et ei ole mõtet iga-aastaselt vaadata kas lükata edasi või mitte. Ja peaks olema konkreetne tähtaeg.

Õ. Matt: kes seda õigusabi peaks osutama?

G. Reinapu: peame enne põhimõttes kokku leppima ja siis hakkame detailsemalt vaatama.

P. Kiivrames: praegu on 400 liikme nõue metsaühistu ja nõustamise toetuse puhul. Kuid meil on ka ühistaotlemine väiksematel ühistutel. Kui midagi ei muudeta peavad ka ühistaotluses olijad täitma 400 piiri ja st et nt Hiiumaa jääks edaspidi ilma ühistaotluse raames.

Ehk kui järgmisel aastal on kõigil 400 liikme kohustus siis st, et ka ühistaotluses olevatel metsaühistutel peab see arv liikmeid koos olema. Kes seni on ühiselt taotlenud siis ei saa ka enam nõustamise ja metsaühistu toetust.

Ühistaotlemise sätted tuleb üle vaadata. Meil on ühistaotlejaid, kes kvalifitseerisid järgmise aasta lõpuni ja nad kaotavad kvalifitseerumise.

Määruses peaks olema ka kvalifitseerimise lõpptähtaeg. Sest praegusel juhul see kestab kogu aeg edasi.

R. Tomingas: miks neid väiksemaid ühistuid ei ole kaasatud praegusesse diskussiooni?

A. Kullerkupp: Hetkel on katusorganisatsioonid siin esindatud ja nad seisavad ka väiksemate huvide eest.

A. Kullekupp: teen ettepaneku, et ühistaotlemise ja kvalifitseerimise tähtaeg ühtlustada ja teine ettepanek, ehk läbi ühistaotlemise saaksid väiksemad ühistud edasi toimetada.

M. Parv: et see mõte siis on see, et me jätame 400 liiget samaks ja tooks tagasi ühistaotlemise võimaluse kõigile toetustele ja siis saaksid väiksemad läbi ühistaotlemise taotleda ka muid toetusi?

A. Luik: esmalt oli jah see ühistaotlemine mõeldud üleminekuna väiksematele ühistutele, et nad saaksid tegevusi jätkata.

Ei oska hetkel öeld kui palju see menetlemist mõjutab sest eelmisel aastal oli ainult 1 ühistaotlus. Hetkel seda mõtet maha ei matak.

M. Parv: hetkel on ühistaotlemisel kvalifitseerumistingimused, aga mis siis kui selleks tingimuseks olekski ainult liikmete arv?

A. Luik: see oleks liiga lihtne ja metsaühistud ei peaks enam pingutama.

T. Lees: tegelikult ei ole ühistaotlemine populaarne. Nõuded on ka üsna karmid ja ei ole lihtne kui kõrval ei ole tugevat ühistut.

G. Reinapu: me teame et ei ole popp, sest paljud ei tahagi koos teha. See on ka vastutuse küsimus. Ühiselt taotlemine lahendaks ära selle võimaluse, et kes koostööd tahavad teha saavad seljad kokku panna. Ühiselt harjutamine viib koostööni rutem kui me lükkame tähtaega edasi ja siis on võimalik juba liituda või ühiselt koostööd teha ja mida rohkem koostööd tehakse seda parem.

M. Parv: me analüüsime KIKiga seda ühistaotlemise variant ja vaatame üle kvalifitseerimistingimused ning siis anname teada, kas seda variant saaks kasutada.